iwwert d'Personal muss herno d'CNS befannen. An do trëfft et sech gutt, well dee Projet de service, deen herno agereecht gëtt fir eng Stroke Unit, dee kënnt jo an d'CPH pour avis an do ass d'CNS präsent. An da kënnen déi doten Elementer, déi Dir mat Recht hei als wichteg ausweist, och mat thematiséiert ginn.

Dann ass hei och gesot ginn - ech mengen, dat war den Här Halsdorf, deen dat gesot huet -, dass schonn an den 90er Jore Visiounen do waren, fir Kompetenzen ze bündelen a fir Visioune fir d'Zukunft ze entwéckelen an och d'Zesummewierke mat der Fuerschung unzedenken. Majo, ech wollt Iech dozou zwou Saache soen.

Zum Éischten, wann an den 90er Jore schonn esou Prealabelen do waren, dann huet et awer trotzdeem bis elo gedauert an dës Regierung huet et an e Gesetz ageschriwwen. Dat stellen ech ganz einfach fest.

An zum Zweeten, Dir iert, wann Der mengt, dass mer dat net ugeduecht hätten, déi Synergien tëschent Santé a Fuerschung ze maachen, well ech ginn Iech ee Beispill, an Dir hutt et selwer ugeduecht: Dee ParkinsonNet, deen ass Partie intégrante vun engem vun eise Réseaux de compétences, an zwar deem vun de Maladies neurodégénératives, an et ass ebe grad ugeduecht, dass an deene Reseaue souwuel Vertrieder aus dem Milieu de la santé wéi och aus dem Milieu de la recherche regruppéiert zesummeschaffen, fir gebündelt Kompetenze fir d'Land auszeweisen. An dat fannen ech immens wichteg. An ech mengen dofir, dass déi Suerg onbegrënnt ass.

Nei Servicer. Nei Servicer! Wann awer eppes zukunftsorientéiert ass, dann ass dat, wann ee seet: Déi Servicer, déi mir am Moment hei zu Lëtzebuerg an eise Spideeler hunn, déi si gutt, mä et mussen awer nach neier derbäikommen. An dat hu mer gemaach mat dësem Gesetz!

Ech wëll der hei just e puer nennen. Mir hunn e Kompetenzreseau geschaaft am Beräich vun der Schmäerzbehandlung. Ech si perséinlech der Meenung, dass et do nach Sputt no uewe gëtt hei zu Lëtzebuerg bei der Behandlung vu chronesche Schmäerzpatienten. An dofir hu mer ebe grad esou een nationale Reseau virgesinn.

Ech denken och un deen neien Diagnostikzenter fir Genetik a fir Anatomopathologie. Ma dat ass ganz wichteg, dass mer dat maachen, well do gëllt ebe grad - et ass fir mech keng Floskel, Madamm Mergen! - d'Entgéintwierke géint eng Zwouklassemedezinn. Et ka jo net sinn, dass just een, dee vill Suen huet, sech en neie geneteschen Test ka bezuelen, fir ze kucken, ob e predestinéiert ass, eng ierflech Virbelaaschtung huet, fir Broschtkriibs zum Beispill ze kréien.

An dofir fannen ech dat grad gutt, dass mer engem Etablissement, deen awer en ëffentleche Charakter huet, dat uvertrauen, well fir mech si mer hei mat deem neie Service an der Logik vun enger ëffentlecher Déngschtleeschtung, vun engem Service public. An et ass vun där Iddi, wou ech guidéiert sinn, fir dat der Chamberskommissioun ze proposéieren. An dofir fannen ech dat och esou gutt, dass dat ugeholl ginn ass.

Et war hei eng Fro iwwert d'Telepathologie gestallt ginn, wou déi drun ass. Majo, am CHEM an am CHL ass dat schonn en place. Ech mengen, et war den Här Gibéryen, deen déi Fro gestallt huet. Am Nordspidol ass et en processus de validation, an de Kierchbierg huet zougesot, dass dat dëst Joer nach en place ass. Also Dir gesitt, och déi Saache sinn am Verbond mam LNS op engem gudde Wee.

An déi Qualitéitspréiwung, déi ass jo elo schonn en place! Deen LNS fonctionnéiert jo a kompletter Transparenz. Et gëtt keng Informatiounen, guer keng, déi mir net kréien an déi net der zoustänneger Chamberskommissioun kënnen zougestallt ginn. Do ass eng permanent Qualitéitspréiwung, och iwwer ee spezielle Gremium, deen dofir do ass. An déi Informatioune si permanent do.

An dann ass hei och geschwat ginn iwwert d'Noutwendegkeet, de Patient méi staark ze maachen. D'Patientendossieren, ech mengen, dat war ee vun deenen Akzenter, déi d'Madamm Lorsché geluecht huet. Majo, dat fannen ech besonnesch wichteg, well et jo awer emol drëm geet, fir eis Spideeler och professionell opzestellen, wa se wëllen hir Aktivitéite steieren. En obligatoresche Service de documentation et d'information médicale, dat ass immens wichteg. An och déi multidisziplinär Approche vis-à-vis vun dem Patient, déi gëtt ageklot an dokumentéiert an dësem Gesetz.

A firwat ginn dann eng Rei vu Patiente verstäerkt an d'Ausland? Net well déi auslännesch Doktere besser si wéi déi Lëtzebuerger Dokteren, mä einfach, well et oft esou ass, dass a verschiddene Milieux hospitaliers déi Prise en charge pluridisciplinaire am Ausland scho méi developpéiert ass wéi hei zu Lëtzebuerg.

An dofir musse mer eis nach verstäerkt gutt opstellen, fir dass eben an Equippen zesummegeschafft gëtt, well dat brauch de Patient, dat verlaangt de Patient an dat huet de Patient och esou verdéngt. An deen, deen hei vun engem Paradigmewiessel geschwat huet am Zesummenhang mat de Rechter vum Patient, deen huet ganz recht, well dat ass ganz wichteg.

An dann déi berüümte Carte sanitaire.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Entschëllegt, Madamm Minister, erlaabt Der eng Zwëschefro vum Här Halsdorf?

M. Jean-Marie Halsdorf *(CSV).-* Zwou kleng Froen. Ech ginn net am Detail op dat an, wat Der gesot hutt. Mä zwou Saache géife mech trotzdeem interesséieren. Dir hutt gesot: „Mir hunn, wat den LNS ugeet, Qualitéitselementer do."

Ech hätt da gär gewosst, well d'Zertifizéierung ass jo een Element vu Qualitéit: Wéi vill Prozedure sinn dann zertifiéiert am Laboratoire national de santé, wou ee weess hei, dass do déi Prozedur ugewannt gëtt vun deenen, déi mer elo brauchen am Beräich vun der Anatomopathologie zum Beispill an och am Beräich vun der Genetik? Dat géif ech gär wëssen. Wann Der et net haut kënnt soen, da sot eis dat eng Kéier, wéi vill et der sinn!

An déi zweet Fro, déi ech wollt stellen, dat ass, Dir hutt gesot, mir hätten dee Reseau vum Parkinson opgebaut, deen ech och wierklech gutt fannen. Ech fannen dat eng gutt Initiativ.

Firwat hutt Der deen opgebaut eben esou, dass de Patient am Mëttelpunkt do steet? Dat heescht, dass eng Persoun - ech kennen der elo wéi vill, déi hu Parkinson - bei hiren Dokter geet an zu hirem Dokter seet: „Lauschtert emol, ech hu Parkinson, do gëtt et e Reseau, kann ech mech do eraklicken, do mat erakommen, fir dann déi Donnéeën, déi do sinn, ze echangéieren a vun där Kompetenz, déi mer hunn, ze profitéieren?"

Firwat gëtt dat do gemaach, dass de Patient am Mëttelpunkt steet, d'Initiativ hëlt an erageet? Firwat maache mer dann en anere Modell am Spidolsplang, wou mer de Contraire maachen, wou mer soen, dass et zwee Spideeler sinn, déi déi Initiativ huelen an da versichen, ebe Kompetenzen ze bündelen? An dann ass de Patient, deen ebe krank ass, eng Krankheet huet, forcéiert, an déi Spideeler ze goen, wou esou ee Reseau ass, soss kann en net vun deem Reseau profitéieren.

Dat fannen ech net gutt. Ech soen et nach eng Kéier hei. Mä da sot mer elo, an dat ass meng Fro: Firwat hutt Der dat net gemaach, wéi Der et bei der Parkinsonkrankheet gemaach hutt, am Beräich ebe vum Plan hospitalier? Wann Der mer dat géift soen, da wär ech frou.

Also firwat hutt Der dee Reseau anescht opgestallt wéi dee Reseau virdrun?

Mme Lydia Mutsch, *Ministre de la Santé.-* Neen, Här Halsdorf, Iech feelt leider d'Vertrauen an dat heite Gesetz, well soss géift Der net dovunner ausgoen, dass déi Reseauen, déi jo mat Experten a mat Leit vum Terrain mat Liewe gefëllt ginn, aneschters an net patientenorientéiert géife virgoen.

En anert Element, wat nieft dem ParkinsonNet afléisst an esou e Kompetenzreseau vun de Maladies neurogénératives, ass zum Beispill de PDP. Dat ass en Demenzpräventiounsprogramm, deen absolutt patientenorientéiert a patientefokusséiert ass.

An ech menge ganz einfach, dass dat e bësse schlechte Wëllen ass, firwat Dir mengt, dass déi Reseauen, déi mer hei ugeduecht hunn, net patientenorientéiert wieren, well an de Reseauen an och an dem Comité interhospitalier sinn och Representante vun de Patiente mat dran. An dofir mengen ech ganz einfach, dass mer Iech nach e bëssen iwwerzeege mussen an deenen nächste Méint, wa mer d'Ëmsetzungsmodalitéite kläre vun deene Reseauen.

An dat Zweet, do ginn ech eng Propositioun opgräifen, déi d'Presidentin virun zwou Woche gemaach huet, fir näämlech déi Responsabel vum LNS an d'Kommissioun ze ruffen, well ech weess, dass déi international Zertifikatioun notamment och am Zesummenhang mat der Genetik a mat der Anatomopathologie existent ass. Ob et elo méi wéi eng ass, kann ech Iech hei net soen. Mä ech géif da proposéieren, de Responsabele vum LNS déi dote Froen ze stellen a se och ze bieden, déi Elementer alleguerte matzebréngen.

An, Här President, Dir hutt mer dat doten elo vu menger Riedezäit ofgezunn, dat ass awer net an der Rei.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Dir kritt dat selbstverständlech ugeschriwwen.

Mme Lydia Mutsch, *Ministre de la Santé.-* Gutt.

M. Jean-Marie Halsdorf *(CSV).-* Ech géif awer gär wëssen, wann ech elo, Madamm Minister,…

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Wann ech gelift, loosst d'Ministesch fäerdeg schwätzen! Wann Der dann nach eng Fro hutt, kënnt Der se stellen.

Mme Lydia Mutsch, *Ministre de la Santé.-* Da wier ech awer frou, well soss kréien ech meng Elementer, déi ech awer op d'Froe vun deenen eenzelnen Intervenantë mer nach notéiert hat, net méi alleguerten artikuléiert. Ech soen awer Merci fir déi dote Fro.

Ambulatoire, do ass jo eng latent Suerg do. Ech spieren dat. Ech spieren dat, well och vill Leit mer dat soen: „Elo wëllt Der, dass d'Leit net esou laang am Spidol bleiwen, wéi se misste bleiwen, aus Spuergrënn." Dat wier wierklech eng falsch Richtung, wa mer déi géifen aschloen!

Hei geet et drëm, dass déi Pathologien, ech denken u Varicen, ech denken u Katarakten, ech denken u Blutttransfusiounen, ech denken u Chemotherapien, dat si Saachen, déi kënnen ambulant, also dagsiwwer am Spidol gemaach ginn. An d'Zil ass einfach, dass déi Saachen, déi kënnen ambulant gemaach ginn, sollen ambulant gemaach ginn, an dass et kee Sënn mécht, aus ënnerschiddleche Grënn, aus Confortgrënn, aus Autonomiesgrënn, aus medezinnesche Grënn, et gëtt einfach kee Grond, fir Leit méi laang am Spidol ze halen, wéi se mussen.

A well mer do e Garde-fou brauchen, do hutt Der recht, gräife mir zréck op déi Prealabelen, déi vum Conseil scientifique de la santé geschaaft gi sinn, wou ganz kloer Richtlinne sinn, wou drasteet: Fir wéi eng Pathologië kënnt d'Médecine ambulatoire a Fro? A wat sinn d'Konditiounen, ënnert deenen d'Leit ambulant kënne behandelt ginn an net stationär musse behandelt ginn? An dat fannen ech ganz gutt.

An ech mengen och, dass mer e richtege Qualitéitssprong maachen, well wa mer déi Règles de bonnes pratiques do respektéieren, dann ass dat eng gutt Saach. An domadder wäerten d'Patienten och ganz zefridde sinn.

An och hei, well Iech nach e bëssen de Glawe feelt, dass dat an der Praxis awer ka fonctionnéieren, wëll ech Iech soen, dass dat an enger vernetzter Approche geduecht ass an dass mir am Contraire zu deem, wat Dir mengt, souwuel bei den ambulante Strukture wéi och bei de Kompetenzreseauen eng Zesummenaarbecht tëschent de Spideeler uviséieren an do awer och domadder rechnen, dass mer keen ausschléissen, deen do wëllt matmaachen.

Ech wëll nach eng Kéier op déi Fro vun de Better zréckkommen, well déi vun e puer Intervenanten opgestallt ginn ass. An zwee Intervenanten hu souguer hir ganz Ried dorobber opgebaut.

Wat richteg ass, dat ass, dass mir um Ufank nach am Zeenario ware vun engem Fënnefjoresspidolsplang. Mir hunn awer - an ech mengen, dat war effektiv den Här Krieps, deen déi Remark an der Kommissioun gemaach hat - deen Zeenario geholl fir eis Planung, deen eigentlech dovunner ausgeet, dass mer méi schnell wéi geplangt e Bevëlkerungsuwuess kréien.

An dofir hu mer eis ebe grad déi Flexibilitéit ginn, déi mer eis ginn hunn, fir eng grouss Zuel vu Better virzegesinn. Eleng bei der Zuel vun de Rehabilitatiounsbetter an der Geriatrie gi mer vun 150 op 300 Better an d'Luucht. An insgesamt gi mer vun 2.800 op 3.100 Spidolsbetter an d'Luucht. An dee Maximum, dee kënnt am Fong just dohier, well de Statsrot eis mam Hiweis op d'Constitutioun gesot huet, dass mer obligéiert wieren, an engem Gesetz, wou eng Planung vum Stat virläit, eng iewescht Limitt dranzesetzen. Déi hu mer awer esou generéis definéiert, dass an der Zukunft keng Enkpäss wäerte kommen.

Här President, well ech verhënnere wëll, dass Der mer sot, dass meng Riedezäit epuiséiert ass, wëll ech zum Schluss kommen. Ech denken, dass mer an deem heite Gesetz grondleeënd Verbesserunge bruecht hunn, déi alleguerten ënnersträichen, dass mer hei zu Lëtzebuerg keng Zwouklassemedezinn hunn an och keng wëllen.

Dëst Spidolsgesetz ass e Kadergesetz - et kann a wëllt een net alles doranner reglementéieren -, bei deem et eis virun allem drëm geet, fir d'Rechter vun de Patienten anzekloen. Am Interêt vum Patient ass et wichteg an noutwendeg, dass am Spidol jiddwereen um nämlechte Strang zitt, dass och tëschent de bedeelegten Dokteren Informatioune kënne vertraulech a fachiwwergräifend opbereet ginn, fir dass de Patient dovunner ka profitéieren.

Mir sinn haut elo um Enn vun enger legislativer Aarbecht ukomm. Mä mir sinn awer net um Enn vun eiser Aarbecht ukomm, well elo muss dat heite Gesetz ëmgesat ginn. Do sinn nach eng ganz Rëtsch vu reglementareschen Dispositioune virgesinn.

An do huet een hei ganz richteg gesot: Do brauche mer all Bedeelegt, déi eis mathëllefen, déi Reglementer esou opzebereeden, dass se an der Praxis och fonctionnéieren. Mir kënne wierklech houfreg sinn op dat, wat mer geschafft hunn.

Ech wëll ausdrécklech hei soen, dass ech frou sinn iwwert déi Aarbecht, déi mir an der Kommissioun konnten zesumme leeschten. Et war net ëmmer einfach, mä et war wichteg. An ech wéilt am Nachhinein op keng Ronn verzichten, déi mer zesumme gedréit hunn.

A wann ech nach ee lescht Wuert dierf soen, da wéilt ech awer och wierklech gären dem Dokter Schmit, dem Direkter vun der Direction de la santé, der Dokter Berthet, Chef vun der Médecine curative, an dem Spidolskommissär Laurent Zanotelli ee ganz grousse Merci soen, well - gleeft mer! - ouni si hätte mer all déi gutt Aarbecht net kënne leeschten. An och Merci fir déi gréisstendeels ganz, ganz beräichernd an interessant Debaten, déi mer haut konnten hunn. An all déi Froen, déi méi an den Débat général ginn, déi wäerte mer da bei anere Gesetzer a bei anere Geleeënheeten thematiséieren.

Villmools Merci!

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Merci. Domat si mer um Enn vun eisen Diskussiounen ukomm a mer kënnen iwwert de Projet de loi 7056 ofstëmmen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7056 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt elo direkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen, dann d'Procuratiounen.

D'Ofstëmmung ass elo eriwwer: 32-mol Jo, 26-mol Neen, 2 Abstentiounen. Domat ass de Projet 7056 ugeholl.

Ont voté oui: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. Gusty Graas), MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Ont voté non: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden (par M. Laurent Mosar), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Se sont abstenus: MM. Marc Baum et David Wagner.

Ass d'Chamber och d'accord, fir d'Dispens vum zweete Vott ze froen?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert. Ech soen Iech Merci.

An da géife mer zum nächste Punkt vun eisem Ordre du jour iwwergoen, de Projet de loi 7075 betreffend den nationalen Observatoire fir d'Qualitéit vun eisem Schoulsystem. D'Wuert huet de Rapporteur, den Här Claude Lamberty.

3. 7075 - Projet de loi portant création d'un Observatoire national de la qualité scolaire

Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse

M. Claude Lamberty *(DP), rapporteur.-* Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, no där laanger Debatt hu mer haut awer nach zwee ganz wichteg Educationsprojeten um Ordre du jour. Mat deem éischte schafe mer den Observatoire national de la

qualité scolaire a mat deem zweete gëtt den nationale Programmrot an d'Liewe geruff. Déi zwee Projete wäerten an Zukunft dozou bäidroen, eise Bildungssystem besser a méi kohärent ze maachen. - Mä elo emol eent nom aneren!

Virun net allze laanger Zäit hunn ech schonn eng Kéier hei am Haus iwwert d'Schoulentwécklung geschwat an ënnerstrach, wéi wichteg eng gutt Schoulentwécklung fir eis Kanner ass. Am Kader vun der Modernisatioun vum Lycée a beim Aféiere vun de regionalen Direktiounen an der Grondschoul gouf heibannen ënner anerem vill iwwert d'Plans de développement scolaire, déi sougenannte PDSen, geschwat. Nach eng Kéier kuerz zesummegefaasst: D'Plans de développement scolaire dokumentéieren am Fong déi individuell pädagogesch an organisationell Demarche vun den eenzelne Schoulen an droen der Spezifissitéit vun der lokaler Schülerpopulatioun Rechnung.

De Ministère setzt national Ziler fest, an et ass un der Schoul, sech e Wee mat eegene Prioritéiten ze sichen, fir déi Ziler dann och ze erfëllen. Dëst, wéi gesot, an enger Bottom-up-Approche, andeems ee säi PDS u seng eege Schoulpopulatioun adaptéiert, fir de lokale Spezifissitéite Rechnung kënnen ze droen.

De SCRIPT ënnerstëtzt d'Schoulen an där participativer Demarche souwuel mat engem wëssenschaftleche wéi och methodologeschen Apport.

Firwat rappeléieren ech dat? Mat dëse wichtegen Adaptatioune gouf op lokalem Niveau de Kader gesat, fir d'Qualitéit vun der Schoulentwécklung hei am Land ze verbesseren. Mam Schafe vum Observatoire gëtt dee Leetfuedem vun der Qualité scolaire elo op nationalem Niveau weidergezunn.

(M. Henri Kox prend la présidence.)

Den Observatoire gëtt eng extern, neutral an onofhängeg Struktur, déi e Bléck vu baussen op eise Schoulsystem wäert werfen, onofhängeg!

Onofhängeg ass hei e ganz wichtegt Stéchwuert! Onofhängeg, well den Observatoire seng Konklusiounen onofhängeg zum jeeweilege Minister kann a wäert zéien. Doduerch kann den Debat ronderëm d'Schoul an d'Entwécklung vun der Schoul wëssenschaftlech gefouert ginn an ass esou am Endeffekt e Garant zur regelméisseger Qualitéitssteigerung vun eisem Bildungssystem am Land. Firwat? Ma well dat Gremium ni e politescht Organ wäert sinn, mä e sachlecht an analyséierend Element, wat onofhängeg vum Minister Konklusiounen zitt an esou den Debat iwwert d'Schoulentwécklung op e ganz aneren Niveau, ewech vun dagespolitesche Stréimungen, wäert hiewen.

Une voix.- Très bien!

M. Claude Lamberty *(DP), rapporteur.-* Ech wëll hei och nach e weidere Punkt ënnersträichen, deen immens wichteg ass. Et geet net drëms, den Enseignantë permanent iwwert d'Schëller ze kucken a si ze kontrolléieren, mä et geet drëms, en objektive Constat iwwer eise gesamte Bildungssystem ze maachen.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, wéi gesäit d'Aarbecht vum Observatoire elo konkret aus?

Den Observatoire kritt, wéi gesot, d'Missioun, eng systematesch Evaluatioun vun der Qualitéit vum gesamten Enseignement ze maachen. Dëst betrëfft zum Beispill de gerechten Accès fir d'Schüler zur Educatioun, de Respekt vun hire perséinleche Rechter, d'Wëssensvermëttlung oder d'Fërdere vun hire perséinlechen, kulturellen oder och soziale Kompetenzen.

Nach eng Kéier: Wichteg ze betounen ass, dass den Observatoire do an aller Onofhängegkeet schafft, souwuel wat d'Evaluéieren, d'Constatéieren oder och d'Recommandéieren ugeet.

Nieft sengem Rapport d'activités wäert den Observatoire och all Joer op d'mannst een thematesche Rapport publizéieren, wou dann ebe seng Constaten a Recommandatiounen iwwer e bestëmmte Beräich wäerten drastoen. All dräi Joer kënnt dann nach en nationale Bildungsrapport derbäi, deen déi global Schoulsituatioun am Land an d'Bildungspolitik vum Ministère beschreift an op enger wëssenschaftlecher - an ech betounen nach eng Kéier: op enger wëssenschaftlecher! - Basis analyséiert.

Fir sech e Bild vun der Lag kënnen ze maachen, muss een natierlech och op den Terrain. Déi aacht Observateuren, aus deenen den Observatoire besteet, hunn d'Méiglechkeet, d'Schüler, d'Enseignanten, d'Elteren, d'Gemengen, d'Chambre-professionnellen an esou weider ze gesinn, fir mat hinnen iwwert d'Schoul ze schwätzen an esou hir Erfahrungswäerter och ze sammelen.

Och an der Schoul selwer stinn hinnen d'Dieren op, fir sech mat den Direkteren oder och Schoulcomitéen ze ënnerhalen oder awer och emol a Coursen an de Schoule kënnen eranzeluussen.

Une voix.- Très bien!

M. Claude Lamberty *(DP), rapporteur.-* Wéi gesot, dëst net, fir d'Enseignanten oder d'Schüler ze kontrolléieren, mä fir de Schoulsystem objektiv kënnen ze evaluéieren an dem Ministère dann och Recommandatioune mat op de Wee kënnen ze ginn.

Här President, nach e Wuert zu deenen aacht Observateuren. Dës kënne souwuel aus der Fonction publique wéi och aus dem Privatsecteur kommen. Si gi fir e Mandat vu siwe Joer genannt an dat kann erneiert ginn. Op Propositioun vum Observatoire selwer nennt de Minister och e President, deen de Chef hiérarchique vum Personal ass. Säi Mandat dauert dräi an en halleft Joer a kann och erneiert ginn.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech mengen, ech hunn den Tour gemaach. Den Observatoire gëtt eng extern, onofhängeg Struktur, déi eise Schoulsystem op Häerz an Niere préift, d'Mesurë vum Ministère ënnert d'Lupp hëlt, fir duerno an engem konstruktive Geescht Recommandatioune fir eise Bildungssystem ze maachen, ëmmer mat engem Zil: eise Schoulsystem esou auszeriichten, dass e mat den Erausfuerderunge vun eiser schnellliieweger Gesellschaft ka Schrëtt halen an eis Kanner beschtméiglech op d'Zukunft ka virbereeden.

Fir weider Detailer verweisen ech gären op mäi schrëftleche Rapport. An ech ginn elo nach net den Accord vu menger Fraktioun, well den Här Delles, de President vun der Educatiounskommissioun, wäert och duerno nach d'Wuert ergräifen.

Plusieurs voix.- Ooh!

M. Claude Lamberty *(DP), rapporteur.-* Ech soen lech awer Merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Henri Kox, *Président de séance.-* Merci dem Här Rapporteur. Als éischt ageschriwwe Riednerin ass d'honorabel Madamm Martine Hansen agedroen.

Mme Martine Hansen *(CSV).-* Merci, Här President.

M. Henri Kox, *Président de séance.-* Madamm Hansen, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

Mme Martine Hansen *(CSV).-* Dir Dammen an Dir Hären, fir d'Eischt e grousse Merci un de Rapporteur, den Här Lamberty, fir säin ausféierleche Rapport. Mir hu wärend dëser Legislaturperiod schonns vill Poste ronderëm d'Schoul geschaaft a mir schafen der mat dësem Gesetz nach eemol op d'mannst aacht neier.

Prinzipiell ass et ze begréissen, datt d'Qualitéit am Enseignement lafend evaluéiert soll ginn. Bei dësem Projet de loi zum Observatoire de la qualité scolaire stelle sech fir eis awer folgend Froen: Kréie mer d'Qualitéit an de Schoulen, vum Schoulsystem mat dësem Observatoire de la qualité scolaire nohalteg verbessert?

(M. Mars Di Bartolomeo reprend la présidence.)

An: Wär et net och ouni neit Gesetz, ouni nei Struktur gaangen, andeems datt een dat gestäerkt hätt, wat schonns do ass?

Den Observatoire wär laut Exposé des motifs, mir kruten et elo grad erkläert, eng „extern an neutral Struktur". Dat misst en och sinn, fir richteg kënnen ze schaffen. Ass dat awer esou, wann, wéi den Artikel 2 seet: «Il est créé auprès du ministre (...)» (veuillez lire: «Il est créé sous l'autorité du ministre (…)»)? Zumindest kann een dat hannerfroen.

Eng wesentlech Viraussetzung, fir datt een d'Qualitéit kann analyséieren, ass nieft der Definitioun vun der Qualitéit de wëssenschaftleche Background vun deenen aacht Leit, déi d'Poste solle besetzen. Mir kruten erkläert, et wären aacht Leit, well se sollten de Beräich vun der petite Enfance bis zur Erwuessenebildung ofdecken. Wat awer méi wichteg ass, dat sinn definitiv hir Kompetenzen am Beräich vun der wëssenschaftlecher Analys, vun der Evaluatioun vun den Daten, Etüden an esou weider. Op der Uni.lu hu mer esou Leit!

Une voix.- Très bien!

Mme Martine Hansen *(CSV).-* Weder am Projet de loi nach am Exposé des motifs gëtt awer d'Zesummenaarbecht mat der Uni erwähnt. Firwat net, amplaz nei Gremien ze schafen, dat stäerken, wat mer hunn? De LUCET, d'Uni, hätt sécherlech kënne mat der néideger Ënnerstëtzung eng Partie vun dësen Aufgaben iwwerhuelen, an dëst onofhängeg vum Ministère a mat engem ofgesécherte wëssenschaftleche Background. Dëst ass emol net analyséiert ginn!

Dësen Observatoire soll déi international Studien, PISA an esou weider, analyséieren. Genau dat mécht och d'Uni am Moment. Dësen Observatoire soll all dräi Joer en nationale Bericht iwwer eise Schoulsystem ofginn. Och d'Uni gëtt regelméisseg e Bildungsbericht of.

Den Observatoire kann awer elo, wann de Minister averstanen ass, onofhängeg Hëllef vun externen Experte kréien. Mir schafen also en neie Gremium, stellen aacht Leit an, fir datt dës Leit - ech iwwerdreiwe vläicht, vläicht e bëssen! - der Uni kënnen en Optrag ginn, fir datt déi dat weidermécht, wat se bis elo schonns gemaach huet!

Ass dat eng effizient Steigerung? An eisen Aen net! An duerfir wäerte mer dëse Projet de loi net matstëmmen.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Nächste Riedner ass den Här Lex Delles.

M. Lex Delles *(DP).-* Här President, mir schwätzen haut iwwer zwou nei Strukturen am Bildungswiesen, déi op den éischte Bléck net allze vill Gemeinsamkeete schénge mateneen ze hunn.

(Interruption)

Gelift? Si hunn ënnerschiddlech…

Une voix.- Et ass kee méi douewen.

M. Lex Delles *(DP).-* Ech hunn den Här Zeimet gekuckt gehat.

Si hunn ënnerschiddlech Missiounen, funktionéieren anescht, baséiere sech op ganz ënnerschiddlech Sourcen a lauschteren op verschidden Akteuren. Do bleift net vill iwwreg, ausser vläicht de Fait, dass se alle béid nei sinn.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, op den zweete Bléck awer ass d'Schafe vum neien Observatoire de la qualité scolaire an dem nationale Programmrot, iwwert dee mer elo geschwë wäerte schwätzen, nëmmen e weidert Puzzlestéck vun engem grousse Ganzen, engem Striewen, fir alle Schülerinnen a Schüler d'Dieren zu beschtméiglechen Zukunftsperspektiven opzespären.

De Schlëssel läit fir d'DP duerfir net an engem parteipoliteschen Hin an Hier, mä an enger gemeinsamer Demarche vu verschiddenen Akteuren, déi all duerch hiren Know-how an hir Experienz op ënnerschiddlechen Niveauen hiren Deel kënnen a sollen dozou bäidroen, eis Schoule fir all Schüler regelméisseg de Realitéiten um Terrain unzepassen. D'Kontinuitéit a gréisstméigleche Konsens sollen dobäi am Mëttelpunkt stoen.

Dass dat net einfach gëtt, wéi elo grad d'Madamm Hansen scho gesot huet, ass ganz kloer!

D'Erausfuerderungen an der Schoul selwer si schonns grouss genuch. Ech denken un déi grouss Heterogenitéit vun eise Schüler, d'Sproochevillfalt, déi klammend Schülerzuelen an esou weider. Ech erënneren drun, dass 43% vun eise Schüler Netlëtzebuerger sinn an nëmmen nach 37% vun de Kanner am Fondamental Lëtzebuergesch als éischt Sprooch doheem schwätzen. Dat sinn alles Elementer, déi d'Situatioun zu Lëtzebuerg net méi einfach maachen, mä op déi awer muss eng Äntwert fonnt ginn.

Derbäi kommen dann nach d'Erausfuerderunge baussent der Schoul, déi gesellschaftlech, technologesch an ekonomesch Verännerungen an d'Evolutioun, déi de Rapporteur Claude Lamberty schonn ugeschwat huet. Déi mussen an dem Schoulsystem hiren Nidderschlag fannen. Mä grad well d'Erausfuerderungen an der Schoul esou grouss sinn, gëtt et Zäit, fir méi op d'Fakten ze lauschteren, d'Situatioun an eise Schoule wëssenschaftlech ze analyséieren, op d'Stëmm vun der Gesellschaft an der Recherche ze lauschteren, fir duerno an aller Kontinuitéit kënnen d'Defien een no deem aneren unzegoen.

Wann ech deen een oder anere Politiker vun der gréisster Oppositiounspartei héieren, dann hunn och si sech „Kontinuitéit" a „Rou" grouss op de Fändel geschriwwen. Dat freet mech! Da ka jo net alles schiflafen.

Mir brauchen an Zukunft eng méi kollektiv Reflexioun, déi en externen a konstruktive Bäitrag zu den Erausfuerderungen an de Schoule liwwert. Nëmmen esou bleift ee laangfristeg kompetitiv a kann een de Realitéiten um Terrain Rechnung droen. Déi zwou nei Strukture sinn an engem gewëssene Mooss exemplaresch derfir. Si sinn onofhängeg a liwweren en Expertebléck vu baussen. Et ass ee weidere Schrëtt a Richtung vun engem Lassléise vu politeschem Pouvoir, Stéchwuert: Entpolitisiéierung.

A loosst mech op dëser Plaz den honorabelen Här Alexander Krieps vun de Mëtten zitéieren: „D'Educatioun an d'Santé dierfen net zum politesche Spillball ginn!"

Une voix.- Très bien!

M. Lex Delles *(DP).-* Här President, ech sot „ee weidere Schrëtt"...

(Interruption par M. Fernand Kartheiser)

Jo, e Spillball! Ech schwätze vum Spillball hei.

(Brouhaha)

Ech sot „ee weidere Schrëtt", deen ech elo grad gesot hunn, well et ass net deen éischten, deen an déi richteg Richtung geet. Ech denken zum Beispill un d'Autonomie, déi d'Schoulen am Kader vun der Lycéesreform zougesprach kruten. Domat kënnen d'Schoule jo net nëmme besser op déi verschidden Talenter a Potenzialer, mä och op d'Besoine vun hire Schüler agoen an hir Konzepter a pädagogesch Approchen deementspriechend upassen. Dëst dréckt am Fong am beschten d'Vertrauen aus, wat de Bildungsminister de Schoulen an hiren Akteuren entgéintbréngt.

De Ministère leet kloer d'Ziler zu den eenzelne Beräicher fest, an d'Enseignanten, déi dagdeeglech mat hire Schüler ze dinn hunn, kréien d'Verantwortung an d'Fräiheet, mat hire Moyenen an eegenen Demarchen dës Ziler ze erreechen. Dat ass keng Politik vun uewen erof, mä eng vun ënnen erop!

Déi participativ Approche beim Ausschaffe vun de Plans de développement scolaire, d'Schafe vun der nationaler Elterekonferenz, d'Stäerke vun der nationaler Schülerkonferenz si weider kleng Schrëtt, déi d'Participatiounskultur an eise Schoule gefërdert hunn an déi d'Akteuren um Terrain abannen.

Här President, och dem Claude Meisch seng Iddi vum Lëtzebuerger Bildungsdësch schreift sech an de Kontext vun enger Entpolitisiéierung vun der Schoul an. Dëst soll jo an Zukunft als Plattform genotzt ginn, bei där sech all d'Akteuren aus dem Schoulwiesen, wëssenschaftlech Experten a Vertrieder vun der Zivillgesellschaft iwwert d'Situatioun an der Educatioun oppen austauschen a Konklusiounen zéie kënnen.

Ech si frou ze héieren, dass den SNE an d'FEDUSE gewëllt sinn, mat op de Wee ze goen, fir den Debat iwwert d'Schoul an engem gewëssene Mooss ze versachlechen a legislaturiwwergräifend no konstruktive Léisungen ze sichen.

Fir ofzeschléisse wollt ech nach soen, dass d'DP voll a ganz hannert dëser Approche steet. D'Schoul däerf net weider zum Spillball vu parteipolitesche Consideratioune ginn. Mir mussen an Zukunft méi op d'Stëmm vun der Wëssenschaft an der Gesellschaft lauschteren an d'Participatiounskultur, déi elo agefouert gouf, weider héichhalen. Mir freeën eis jiddefalls op en objektiven a sachlechen Debat.

An ech maachen et esou, wéi den Här Rapporteur gesot huet: Ech ginn heimat och den Accord vun der Demokratescher Partei zu dësem Projet. Merci!

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Merci och. An d'Wuert huet elo den Här Georges Engel.

M. Georges Engel *(LSAP).-* Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'Noutwendegkeet vun enger Institutioun, déi op eng objektiv, neutral a kritesch Aart a Weis de Schoulsystem an d'Bildungspolitik evaluéiert, déi also e Bléck werft op de Fonctionnement vun eise Schoulen, ass ëmsou méi wichteg, well mer de Schoule jo méi Autonomie ginn.

Wéi gutt oder wéi schlecht fonctionnéiert eis Schoul? Dat ass natierlech eng essenziell Fro, op déi all d'Akteuren um Terrain eng Äntwert brauchen. Et ass delikat, déi Äntwert ze ginn, wann een net déi richteg Resultater, net deen néidege Recul huet an och net déi néideg konkret an objektiv Evaluatiounen.

Mir begréissen et duerfir, dass mer mat der Schafung vun engem Observatoire déi wichteg Debatt objektivéieren, an dat maache mer mat dësem Observatoire, mat der Kreatioun vun dësem Observatoire. Dat wäert eis et erméiglechen, méi a Rou déi Diskussioune ronderëm d'Qualitéit vun eiser Schoul ze féieren.

Här President, wéi de Rapporteur, deem ech wéilt vun dëser Säit aus e grousse Merci soen, et schonn ënnerstrach huet, geet et hei net drëm, dem eenzelnen Enseignant seng Aarbecht ze kontrolléieren. Et geet drëm, eng Analys an eng Evaluatioun vun der Situatioun vum Schoulsystem generell ze maachen an awer och vun der Schoulpolitik am grousse Ganzen, mam Zil, fir ze kucken, wou eise Schoulsystem histeiert a wat mer kënne maachen, fir en ze

verbesseren. Dësen Observatoire schafft duerfir och ganz onofhängeg vum Ministère an huet niewent der Evaluatioun vum Schoulsystem och nach d'Aufgab ze kucken, wéi déi verschidde Servicer vum Educatiounsministère schaffen.

D'Resultater vum Observatoire gi public a stinn da souwuel dem Minister wéi den Enseignanten, den Elteren an och de Schüler zur Verfügung.

D'Aarbechte vum Observatoire berouen op folgenden dräi Pilieren: dem Respekt vun den individuelle Rechter vun de Kanner an dem gläichen Accès fir all zur Bildung. An dat begréisse mir als LSAP. Fir eis war et wichteg ze ënnersträichen, dass de gudde Fonctionnement vun eisem System virun allem drun ze moossen ass, wéi wäit ee jidder eenzele Kand déi nämlecht Chancë garantéiert. Zweetens sinn et d'Aquisen, d'Kenntnisser an d'Kompetenze vun de Schüler, an drëttens och hir perséinlech, kulturell a gesellschaftlech Entwécklung.

An de Lex Delles huet et gesot, d'Zuel vun den Netlëtzebuerger an eise Schoulen ass enorm héich. Duerfir brauche mer och do konkret a richteg Zuelen. Dat si Pilieren, no deene mir kucken, ob eise Schoulsystem déi richteg Äntwerte liwwert oder net.

Domat kann, mengen ech - esou hunn ech op alle Fall bis viru Kuerzem geduecht -, keen e Problem hunn, wann et drëm geet ze kucken, wat eis Schoulen eise Kanner eigentlech bréngen an ob si se anstänneg op hir Zukunft virbereeden.

Här President, all Regierung mécht d'Erfahrung, dass et net einfach ass, eise Schoulsystem ze reforméieren. Dat hunn alleguer déi Ministere virdru misse konkret materliewen.

(Interruption par M. Claude Meisch)

D'Educatioun ass eng komplex Matière, déi vill a séier an enger digitaler Welt ännert. Déi richteg Äntwert fannen zu den Erausfuerderunge vun haut an den Ziler vu muer, fir déi ze definéieren, dat ass alles, mä net einfach. Mir mengen duerfir als LSAP, dass et gutt ass, eis mat dësem Observatoire weider Moyenen ze ginn, fir e klore Bléck op eise System werfen ze kënnen an esou och en connaissance de cause muer déi richteg Decisiounen ze huelen, fir eise Kanner dee beschtméigleche Schoulsystem ze ginn.

Ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren an ech ginn heimadder den Accord vun der sozialistescher Fraktioun.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- An d'Wuert huet den Här Claude Adam.

M. Claude Adam *(déi gréng)*.- Merci, Här President. Mat dësem Gesetz schafe mer en nationalen Observatoire fir d'Schoulqualitéit. Déi éischt Fro, déi sech natierlech stellt, ass: Brauche mer esou eppes? D'Kolleege vun der Demokratescher Partei hu schonn eng éischte Kéier eng däitlech Äntwert ginn. Si hunn op déi gesellschaftlech Ufuerderungen, op d'Wëssenschaftlechkeet higewisen a kloer mat Jo geäntwert.

Mir mengen awer, datt déi Fro an eisen Ae berechtegt ass. Mir hu jo och net näischt haut schonn an eise Schoulen!

Mir hunn haut schonn e SCRIPT, also e Service de coordination de la recherche et de l'innovation pédagogiques et technologiques. De SCRIPT mat senge sechs Divisiounen, wou zum Beispill eng heescht Division du développement du curriculum an eng aner Division du développement des établissements scolaires, ass an eisen Aen e Poids lourd an eisem Educatiounssystem.

Ech hat schonn 2009, wéi mer hei d'Reformen Delvaux vun der Grondschoul diskutéiert haten, gesot, datt mer net eng Schoulreform mat dräi Schoulgesetzer hätten, mä mat véier, well mer och d'Reform vum SCRIPT deemools schonn als eng wichteg Reform betruecht hunn, déi och ganz groussen Afloss op eis Schoullandschaft wäert kréien. A mir sinn och der Meenung, wann een d'Entwécklung vum SCRIPT a wann een d'Entwécklung vun eiser Schoullandschaft kuckt, datt déi Ausso vun 2009 sech confirméiert huet.

An esou steet och zu Recht am Rapport vun dësem Gesetz - Merci dem Rapporteur fir seng exzellent Aarbecht -, datt de SCRIPT d'Lycéeën an d'Schoule methodologesch a wëssenschaftlech begleet.

Niewent dem SCRIPT hu mer awer och nach ee Service des statistiques vum Educatiounsministère a mir sinn der Meenung, datt eng grëndlech a kritesch Ausenanersetzung mam statistesche Material scho vill Aussoen iwwert d'Schoulentwécklung an iwwert d'Schoulqualitéit mécht.

Da gëtt et och nach e LUCET, e Luxembourg Centre for Educational Testing. Den engleschen Numm seet et schonn, ass en Hiweis, datt mer et hei mat engem Zenter vun der Uni ze dinn hunn. De LUCET koordinéiert d'Épreuves standardisées a suivéiert vill Aspekter vun eiser Schülerpopulatioun. Et geet ëm Kompetenz, Motivatioun an esou weider.

An et gëtt och nach e LuCS, e Luxembourg Centre for School-Development. De LuCS schafft mam SCRIPT zesummen, koordinéiert d'Fuerschungsprogrammer, ënnerstëtzt d'Programmkommissiounen a realiséiert all dräi Joer e Bildungsbericht.

Den SEW zielt an engem Communiqué, deen ech haut opgegraff hunn um 100,7 - ech hunn de Communiqué selwer awer net fonnt, ech hoffen alt, datt et keng Fake News ass -, schwätzt vu 15 Agencen, Kompetenzzentren, Kommissiounen an Observatoiren, déi mer hunn. An och den honorabele Rapporteur hat vun de PDSe geschwat, de Plans de développement scolaire. Dat ass jo och schonn eng wichteg Basis, déi mer hunn, fir d'Schoulqualitéit vun eiser Schoul ze suivéieren.

Bei esou vill Encadrement versti mer dann och, datt d'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics an hirem Avis vum 21. November 2016 schreift, an ech zitéieren (veuillez lire: an ech zitéieren aus dem Rapport): «La Chambre (…) souligne qu'il faut faire attention à ne pas trop bureaucratiser l'Éducation nationale.»

Déi Suerg, datt eis Schoul ze vill géif bürokratiséiert ginn, héiert een oft um Terrain. Vill Schoulmeeschteren a Léierinne mengen, si misste vill Zäit mam Redigéiere vu Rapporten an dem Ausfëlle vu Formulairë verbréngen, wouvun den Notzen eréischt op den zweeten oder den drëtte Bléck ze erkenne wier.

D'Fro, ob mer beim Iwwergang aus enger Zäit, un déi ech mech ganz gutt erënnere kann, wou mer an eise Schoule praktesch guer näischt schréftlech festgehalen hunn, elo vläicht an enger Iwwergangsphas e bësselche mat Rapporten iwwert d'Zil erausschéissen, mengen ech, däerf een ëmmer analyséieren, fir do zur Konklusioun ze kommen.

Wat dann elo den Observatoire betrëfft, dee mer de Mëtteg stëmmen, gëtt d'Chambre des Fonctionnaires Entwarnung. Dat muss jo eng gutt Saach sinn, si ass jo och schliisslech vum SNE ausgehandelt ginn an den SNE huet se och ofgeseent.

Wann een dann eng Kéier kuerz d'Avise vun de Kummere weider kuckt, do ass d'Fro gestallt, ob den Observatoire onofhängeg ka funktionéieren. Mir mengen, dat misst kënnen de Fall sinn. Am Artikel 2 gëtt déi Onofhängegkeet wuertwiertlech festgeschriwwen. D'Membere kënne souwuel Fonctionnairë si wéi aus der Privatwirtschaft kommen. Si gi fir siwe Joer nominéiert. Hiert Mandat ass also méi laang wéi eist hei oder wéi eisem Minister säint.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir kënnen eis virstellen, datt esou en Observatoire national de la qualité scolaire eppes zu enger nohalteger, gudder Schoulpolitik ka bäidroen, a wäerten duerfir och dëse Projet de loi stëmmen.

Erlaabt mer just zum Ofschloss eng Fro: Wann ech festgestallt hu virdrun, datt de LuCS all dräi Joer e Bildungsbericht mécht, a wa mer am Artikel 4 soen, «L'Observatoire établit triannuellement un rapport national sur le système scolaire avec ses constats et ses recommandations, (…)», gesinn ech awer, datt dat sech e bësselchen iwwerschneit. Ech ginn dovun aus, datt mer do an der Praxis eng Léisung fannen, déi Sënn mécht.

An deem Sënn soen ech Iech Merci fir Är Opmierksamkeet. Den Accord hunn ech jo scho ginn.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci och. An den Här Fernand Kartheiser ass prett.

M. Fernand Kartheiser *(ADR)*.- Här President, villmools Merci. Dir Dammen an Dir Häre, ech hat geduecht, mir wären an der Diskussioun ëm eng griichesch Juggurtsfabrik de Mëtten! Wann ech elo hei héieren, datt déi gréng praktesch eng Oppositiounsried hale géint e Projet, deen de bloe Minister hei virstellt, an dann awer herno nach derfir stëmmen, dann ass dat éischtens eng Logik, déi ee kann iwwerraschen dans le chef du parti vert écologique! A gläichzäiteg géif ech dem Här Minister vläicht mat op de Wee ginn, fir dem Här Bettel ze soen, e misst fir Disziplinn a senger Koalitioun suergen, well bis de 14. Oktober sinn et nach e puer Méint!

Dovunner ofgesi sinn déi Remarken, déi de grénge Kolleeg, den Här Adam, hei gemaach huet, absolutt justifiéiert! Ech mengen, et kann ee sech wierklech froen, ob dat hei net double, triple, quadruple oder quintuple - oder wéi dat och ëmmer heescht - Emploi mécht, wéi den SNE et gemaach huet. Well wat sinn d'Missiounen dann, wat sinn d'Missioune vun deem neie bürokrateschen Organ, wat do soll geschaaft ginn?

Rapporte schreiwen: Där hu mer vill! En „regard externe" op eise Schoulsystem: All Patron, deen ee soll engagéieren, dee mécht Iech dee Regard externe! All Korrekter vum Statsexamen, dee mécht Iech dee Rapport, deen Der gär hätt, wann Der wëllt wëssen, wat an de Schoulen haut nach geléiert gëtt! Dat ass eigentlech dee Regard externe, dee mer hunn. Mir wëssen, datt villes falsch ass. Mä d'Politik muss och do sinn, fir dat opzegräifen a fir sech kënnen éierlech an objektiv domadder auserneenzesetzen.

Well deen „débat serein", dee kënne mer hei och féieren! A wann ee seet, d'Politik, déi soll sech ëm d'Schoulpolitik këmmeren, dann ass eng Kritik net den „Spillball vun der Politik", gradesou wéi d'Spidolspolitik oder all anere Beräich. Et ass eis Aufgab als Parlament, deen „débat serein et objectif" ze féieren. Dofir si mir do, wéi och aner Akteuren an der Gesellschaft. A mir brauchen net nach en zousätzlechen Observatoire, fir eis dat ze erméiglechen.

Da soll deen Observatoire „domaines prioritaires" an der Politique éducative proposéieren. Ma firwat hu mer dann e Minister? Ass et dann net engem Schoulminister seng Aarbecht, fir ze soen: „Dat do ass meng Prioritéit", an da mat där Prioritéit hei an d'Parlament ze kommen an dofir riichtzestoen? Mir brauchen dat net ze delegéieren. De Minister soll seng Verantwortung huelen!

Et ass eng iwwerflësseg Institutioun, déi mer hei hunn. An et ass ee vun deene Grënn, firwat mer dergéint sinn. Mä och iwwerhaapt d'Notioun vun der Qualité scolaire: Wann een da kuckt, wéi déi iwwerhaapt definéiert gëtt! Et ass alles... Am Gesetz steet dann och, oder am Exposé des motifs, «la qualité scolaire s'exprime surtout», datt d'Schoul sech soll den «évolutions et des besoins de la société» upassen.

Mä dat ass net eleng den Objet vun der Schoul! D'Schoul ass och haaptsächlech emol do, fir dem eenzelne Kand, dem eenzelne Jonken eng Méiglechkeet ze ginn, fir sech selwer emol ze entfalen, fir sech ze bilden, fir och an der Kontradiktioun mat deem, wat en erlieft an der Gesellschaft, eens ze ginn a sech domadder ze formen.

Mä dee reng utilitaristeschen Usaz! Den Här Engel kënnt heihinner fir d'LSAP a seet: „Jo, mir hunn esou vill Auslänner an der Schoul." Wat ass dann déi Konklusioun, déi en zitt? Wat ass dann d'Bildungsideal vun enger Lëtzebuerger Schoul? Solle mer eis nëmmen duerno riichten oder no anere Saachen, déi hei genannt gi sinn, wéi Kompetenzen oder aner Saachen?

E Bildungsideal - e Bildungsideal! -, do musse mer emol erëm dru schaffen, fir iwwerhaapt emol ze wëssen, amplaz dauernd vu Bildung ze schwätzen: Wat verstitt Dir dann dorënner? Wat versteet dës Koalitioun ënnert der Bildung? Wéi gesäit se d'Entwécklung vum jonke Mënsch an deem Schoulsystem, dee mer am Ableck nach hunn?

Et ass och komesch, datt eng Demokratesch Partei heihinnerkënnt an iwwer all déi Joren, wou si elo d'Verantwortung an der Unterrechtspolitik huet, u sech de Prolongement vun deem sozialisteschen Usaz mécht vu virdrun. Eng Planwirtschaft! E Plang hei, e Plang do, e Plan de développement scolaire, fir d'Qualitéit ze assuréieren. Et ass ëmmer nëmmen dat!

E Plan de développement scolaire! Firwat muss alles geplangt ginn? Firwat muss alles bürokratiséiert ginn? Firwat muss alles, wat déi Schoulen dann an enger soi-disant Autonomie plangen, och nach vun engem SCRIPT kontrolléiert ginn? Ass dat net eng Pseudoautonomie? Wéi wäit wëllt Der da goen?

Dat ass dach alles huel u sech, wat Der do sot, genausou wéi et huel ass, datt Der sot, déi nei Institutioun wier „neutre et indépendante". Déi ass iwwerhaapt net „neutre et indépendante"! Den Domaine prioritaire, an deem se soll schaffen, gëtt vum Minister festgeluecht. D'Nominatioun vun de Membere gëtt vun der Regierung virgeholl.

Am Gesetz steet, den Observatoire steet „sous l'autorité du ministre". Wou kommen d'Beamten hier oder déi Membere vun der Kommissioun? Majo, zum Deel aus dem Enseignement an aus der Administration générale. Déi stinn awer per se ënnert dem Pouvoir exécutif. A wa se selektionéiert ginn, ass dat jo och keen neutrale Prozess. De President vun deem Gremium, dee gëtt zwar proposéiert vun de Membere vum Gremium, mä e gëtt vum Minister ernannt. Ass dat d'Definitioun vun neutral an onofhängeg?!

Wann Der déi do Kritäre géift an der Justiz oder an anere Beräicher vun der Gesellschaft applizéieren, déi Der eis hei proposéiert, da géif ech emol gär d'Reaktiounen héieren! Et ass keng Neutralitéit a keng Onofhängegkeet vun dësem Gremium garantéiert, no egal wéi enge richtege Standarden!

An dann hutt Der natierlech och eng Quoteregelung dran. D'DP, den Här Lamberty, mengen ech, hat vergiess, eis déi ze nennen, wahrscheinlech well d'DP virun dëser Legislaturperiod nach géint d'Quote war an an dëser Legislaturperiod och fir d'Quoten ass. Och dat ass eng interessant Entwécklung.

Abee, mir als ADR, mir waren ëmmer géint Quoten a mir bleiwe géint Quoten! An och dat ass e Grond, firwat mer dëst Gesetz net wäerte matstëmmen. Et ass iwwerflësseg an et bréngt eise Schoule guer näischt.

Villmools Merci!

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Den Här Adam, deen direkt ugeschwat ginn ass - just eng Sekonn -, deen eng Richtegstellung wëllt maachen, huet d'Wuert.

M. Claude Adam *(déi gréng)*.- Jo, Här President, ech mengen, wann den Här Kartheiser meng Ried als Bäitrag, wéi wann e vun enger Oppositiounspartei wier, jugéiert, dann ass dat säi gutt Recht. Ech wëll am Fong geholl just dann a mengem Numm soen, datt ech selbstverständlech mer erlaben, eng Rei Froen ze stellen, déi gären als kritesch kënnen interpretéiert ginn, datt ech allerdéngs d'Linn vun dem Minister Meisch och hei matdroen an datt ech jo duerfir och den Accord vu menger Partei ginn.

An da wëll ech nach drunhänken, datt, wann ech d'Ausféierunge vum Här Kartheiser héieren, da gesinn ech, wou wierklech ganz grouss Differenze leien, souwuel am Weltbild, am Bild vun der Schoul. An duerfir, Här Kartheiser, d'Differenzen tëschent Ärer Positioun a menger si sechsmol méi grouss wéi déi tëschent dem Minister Meisch an der grénger Fraktioun.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Gast Gibéryen *(ADR)*.- Gott sei Dank!

M. Fernand Kartheiser *(ADR)*.- Et ass nach vill méi grouss!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- An d'Wuert huet elo den Här David Wagner.

M. David Wagner *(déi Lénk)*.- Merci, Här President. No der CSV, no der ADR an no deene Grénge wäert ech mech och kritesch ausschwätzen zu dësem Projet de loi.

(Interruptions et hilarité)

Et wäert net einfach fir eis ginn.

Mir mussen dann haut iwwert dësen Observatoire de la qualité scolaire ofstëmmen, nodeems mer jo och schonn eng Agence pour le développement de la qualité scolaire hunn, e Centre de compétence de la didactique des disciplines, e Centre de compétences pour le développement curriculaire, e Centre de coordination des projets d'établissement, e Centre d'éducation à la citoyenneté, en Observatoire de matière scolaire an esou weider an esou virun. Nodeems mir all déi Saachen hunn, wäerte mer den Observatoire de la qualité scolaire haut unhuelen oder net.

Vläicht hu jo och déi eng oder déi aner Organer hir Nëtzlechkeet, mä vläicht och net. Ech mengen, bei dësem Gremium kann ee sech awer déi Fro definitiv stellen. An ech wollt awer och fir d'Alleréischt aus den Texter selwer zitéieren, aus de Considérations générales zitéiere vun den Texter, well heiansdo ass dat nach méi spannend, fir dat esou ze soen.

Ech zitéieren: «De nos jours, le système éducatif n'a pas seulement pour but la transmission du savoir et des connaissances du monde, mais un établissement scolaire doit aussi former des citoyens éclairés et responsables dans une société qui devient de plus en plus complexe.» Zënter 20, 30 Joer héiert een dat och ëmmer, déi Leier vun der Gesellschaft, déi ëmmer méi, ëmmer méi komplex gëtt! A Südfrankräich nennt een esou eppes „des paroles verbales", wësst Der. Et benotzt ee vill Wierder, mä et huet ee wéineg gesot an et weess een nach ëmmer net, wou een drun ass. Op Lëtzebuergesch nennt een dat vläicht och „Stammdësch".

Well datt d'Welt ëmmer méi komplex gëtt..., jo, vläicht, gewësse Saache gi méi komplex, aner Saache vereinfache sech. An duerno och déi Leier, fir permanent ze soen: „Et muss een

d'Leit virbereeden elo fir d'Entwécklunge vu spéider", déi ee par définition net ka kennen, dat sinn u sech nëmmen einfach esou Floskelen. Mä ech mengen net, datt dat iergendeppes mat Educatioun ze dinn huet. D'Schoul muss do sinn, fir Leit, Mënschen ze emanzipéieren an hinnen d'Méiglechkeeten ze ginn, fir sech ze emanzipéieren.

An dat mécht justement och déi Considération générale net. Well ech fuere weider, et ass en anere Saz, deen ass och net schlecht: «Afin que les élèves accèdent à une meilleure qualification pour un marché de travail», et ass „du travail", mä et steet „de travail" do, «qui est plus exigeant que jamais, il faut responsabiliser davantage les différents acteurs du système éducatif.»

Här President, an deem Saz ginn et dräi Notiounen: „meilleure qualification", „marché du travail plus exigeant que jamais", „responsabiliser davantage les différents acteurs". Dat si keng Notiounen, déi neutral sinn, och wa se vläicht kéinten deen Uschäin hunn! Well mir hunn et ganz kloer mat engem Educatiounsministère ze dinn, deen, éischtens, déi prekär an ongerecht Situatioun um Aarbechtsmarché a Kaf hält an akzeptéiert a se och souguer quasi wéi en Naturgesetz unerkennt, deen och mengt, zweetens, et wier seng Flicht, Schüler fir dee wëllen Aarbechtsmarché ze formatéieren, an drëttens, och nach mengt, datt et géif klappen, wat eng Illusioun ass.

An engem Saz: Den Educatiounsministère gesäit seng Flicht doranner, entgéint alle schéine Wierder, aus de Schüler keng eclairéiert Bierger ze maachen, mä adaptabel Salariéen, déi - genausou wéi de Ministère - weder d'Gesellschaftsuerdnung nach den Aarbechtsmarché, esou wéi en ass, unhuelen a sech fügen (veuillez lire: d'Gesellschaftsuerdnung an den Aarbechtsmarché, esou wéi en ass, unhuelen a sech fügen). E wëllt Kopfnicker a Wierklechkeet hunn!

Ech maache mer awer net ze vill Suergen, well ech weess, datt d'Schüler d'Gesellschaft mat enger méi grousser Intelligenz a mat méi kriteschem Geescht wéi den Educatiounsministère kucken, well déi Ideologie, déi am Educatiounsministère herrscht, déi ass ganz al, aus dem 19. Jorhonnert u sech.

Et kéint ee behaapten, datt deen Observatoire, deen 1,4 Milliounen Euro d'Joer kaschte wäert, nëmmen do wier, fir Leit ze beschäftegen. Ech weess net, mä et freet ee sech awer, woumadder si sech beschäftege wäerten. Et soll jo drëms goen, nodeems déi sougenannten Autonomie d'Schoullandschaft opspléckt an de Wee fräi mécht fir d'Privatiséierung, nodeems dat agefouert gouf, datt elo deem ganze Chaos eng Aart Kohärenz soll gi ginn.

An ech mengen, am Ministère wësse se och net méi esou richteg, wou se dru sinn. An dat erkennt een dorunner, datt se nach ëmmer ganz komesch Saache schreiwen. Ech muss erëm eng Kéier zitéieren, wann ech gelift. Déi, déi eng gewësse Sensibilitéit hu fir déi franséisch Sprooch, déi e bësse frankophil oder frankofon sinn, lauschtert léiwer net no, parce que les oreilles vont saigner! Do ass e Saz: «On accorde donc une autonomie accrue aux écoles, qui, par cette référence nationale, deviennent des „établissements apprenants".» Des „établissements apprenants", weist mir dat, wann ech gelift!

(Interruption)

Ech weess net, wat dat ass. Kann een déi heemelen? Kann een déi fidderen?

(Hilarité)

Wat fir eng Sprooch ass et? Et ass kee Franséisch?

(Hilarité et interruptions)

Ech weess net, wouhier dat kënnt. An ech mengen, dat seet schonn e bëssen… Fréier gouf et déi Ideologie „back to basics", wou d'DP eng Kéier de Ministère hat. Elo ass et „back to nowhere".

An ech mengen, et däerf een awer och net vergiessen, et gi Leit, déi sech wierklech engagéieren, wat d'Educatioun ugeet, an déi observéieren, déi recherchéieren, doranner gëtt jo och investéiert. Déi sinn op der Uni. Dat ass scho gesot ginn. An deen Observatoire - désolé, désolé! -, deen ass superfetatoire! Gräift op déi Leit zréck vun der Uni! Dir kennt vläicht och den Héichschoulminister, ech kann lech seng E-Mail-Adress ginn. Deen ass ganz fein a ganz verstänneg, vläicht kann een do eppes maachen.

Mir wäerte selbstverständlech géint dëse Projet de loi stëmmen.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- An d'Wuert huet elo den Educatiounsminister, den Här Claude Meisch.

Prise de position du Gouvernement

M. Claude Meisch, *Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse*.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir d'Alleréischt e grousse Merci un de Claude Lamberty, de Rapporteur vun dësem Gesetzesprojet. D'Schafung vun engem Observatoire national de la qualité scolaire ass e wichtegen, jo, e wichtege Meilesteen an der Konstruktioun hin zu enger anerer bildungspolitescher Debatt hei zu Lëtzebuerg.

Ech wëll net op all Aspekt nach eng Kéier agoen. Mä de Rapporteur huet et gesot, aner Riedner och: Wa mer de Schoulen op där enger Säit méi Autonomie ginn, méi Fräiraum ginn, sech dem Besoin vun de Schüler an hire Schoule kënnen unzepassen, brauche mer op där anerer Säit och Strukturen, déi kucken, ob de Kader agehale gëtt, déi kucken, ob dat da wierklech och herno zilféierend war, ob mer wierklech e gesamte Bildungssystem hunn, deen de Besoine vun de Schülerinnen an de Schüler gerecht gëtt.

An deen, deen dat mécht, dee muss vu bausse kucken, dee muss mat engem neutrale Bléck kucken, e muss onofhängeg sinn an e muss eng onofhängeg Struktur eben och duerstellen. An dat ass den Observatoire national de la qualité scolaire, dee mer per Gesetz hei schafen.

Wa mer gären hätten, datt e vu bausse kuckt, wa mer gären hätten, datt en dat mat engem neutrale Bléck mécht an als onofhängeg Struktur kuckt, da brauche mer e Gesetz an da kann et net sinn, datt et iergendzwousch e Service vun engem vun deene besteeënden Departementer vum Ministère de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse ass.

Den Observatoire de la qualité scolaire soll dann och d'Stëmm vun der Wëssenschaft duerstellen an der bildungspolitescher Debatt, déi däitlech méi haart, mengen ech, muss gehéiert ginn an Zukunft, well et aner Stëmme sinn, déi och de Mëtten hei an der Debatt ugeklonge sinn, an zum Deel folkloristesch, zum Deel populistesch ugeklonge sinn. Där brauche mer manner! Mä mir sollen der Wëssenschaft méi nolauschteren, wann et ëm Bildungspolitik geet. An och dat ass eng vun den Aufgabe vum Observatoire de la qualité scolaire.

E wäert do net bei null ufänken. Natierlech gëtt et anerer, déi och hei zu Lëtzebuerg iwwer Bildung fuerschen. Mir hunn e Luxembourg Centre for Educational Testing zanter enger ganzer Rei vu Joren, deen eis enorm vill Donnéeë sammelt iwwert d'Performance vun de Schüler an och d'Performance vun eise Schoulen. Et geet awer och dorëms, déi esou opzebereeden, datt se kënne genotzt ginn, gewënnbréngend genotzt ginn an der bildungspolitescher Debatt. Nëmme sammelen, sammelen a sammelen, dat hëlleft sécherlech näischt. Da muss och dat erauskondenséiert ginn, wat eis wierklech kann Orientatioun gi fir d'Weiderentwécklung vun eiser Bildungspolitik.

Duerfir ass et och esou, datt den Observatoire national de la qualité scolaire net dem Minister rapportéiert, mä virun allem der Chamber rapportéiert an domadder der breeder Éffentlechkeet rapportéiert. Hätt ech am Ministère een ugestallt, déi Aarbecht do ze maachen, e Service ministériel gegrënnt - dat hätt ech jo kënne maachen -, dann hätt de Minister, dësen an all déi nächst, nach all Kéiers kënne soen: „Dat doten ass e Rapport, deen arrangéiert mech, dee gi mer eraus, an dat doten ass e Rapport, deen arrangéiert mech elo manner, deen hale mer emol fir eis." An dat kann et jo net sinn!

Wa mer eng onofhängeg, neutral Instanz hunn, déi d'Qualitéit vum ganze Schoulsystem, y inclus de Servicer vum Ministère, y inclus de Servicer vum Ministère de l'Éducation nationale soll observéieren, da mussen all déi dote Rapporten och an d'ëffentlech Debatt afléissen. An dat ass och hei virgesinn. An ech denken, datt dat e ganz, ganz grousse Schrëtt no vir ass.

Mir hunn eng ganz Rei vun Decisiounen, déi mer hei huelen, déi mer um Niveau vum Ministère respektiv der Regierung huelen, a mech interesséiert schonn, ob déi wierklech dann herno hir Friichten droen! Ech ginn emol Beispiller vu Froestellungen, deene sech den Observatoire national de la qualité scolaire kann déi nächst Zäit unhuelen.

Mir hu virun enger Rei vu Joren decidéiert, datt mer d'Schoul am Fondamental an Zyklen andeelen. Gëtt dat iwwerall gemaach? Dat ass emol eng éischt Fro. Ass et esou, datt et wierklech do gewënnbréngend ass fir d'Kanner? Dat ass eng aner Fro.

Mir decidéiere ganz oft, datt mer de Schoule Moyenen zur Verfügung stelle mat engem ganz kloren Zil. Ginn déi Moyenen herno och fir dat doten Zil no zwee Joer, no fënnef Joer, no zéng Joer nach ëmmer investéiert? Dat ass eng Fro, déi ech mer ganz oft stellen a wou ech mer géif wënschen, datt mer een hätten, deen dat dote vu bausse kuckt an och ganz kloer schwaarz op wäiss emol heiansdo schreift.

Mir mussen also och kucken, datt deem Esprit no, wou Gesetzer gestëmmt ginn, wou aner bildungspolitesch Decisioune geholl ginn, ob déi och tel quel ëmgesat sinn an ob se och wierklech dat bruecht hunn, wat mer eis dovunner versprach hunn.

An dann hu mer zanter ech géif bal soe Jorzéngten a gewëssener Regelméissegkeet de Constat geliwwert kritt, datt eise Schoulsystem et net fäerdegbréngt, sozial Ongläichheeten auszegläichen, datt Schüler aus ënnerschiddleche sozioekonomeschen Hannergrënn an ënnerschiddlech strukturéierte Familljen och ënnerschiddlech Chancen hunn, ze reusséieren an eisem Bildungssystem. Mir kréie mat därselwechter Regelméissegkeet ëmmer nees a Rapporte geschriwwen, datt Schüler mat Migratiounshannergrond manner Chancen hunn ze reusséiere wéi Schüler, déi, soe mer emol, Stacklëtzebuerger sinn. Jo, och dat ass dann eng Opreegung, déi ganz kuerzweileg ass dee Moment, wann dat dote bericht gëtt, an da fuere mer weider. An da fuere mer weider!

Mä dann, denken ech, kënne mer net bei deem Constat do stoe bleiwen! Well dee Constat, deen ass jo och relativ einfach ze maachen. Dee Constat géif och schonn duergoen, wa mer d'Aen opmaachen. Mä mech interesséiert: Wou musse mer da wierklech usetzen, fir datt mer déi Inegalitéiten do aus der Welt geschaaft kréien? Wat fir eng Politik wierkt da wierklech, fir datt mer Kanner aus sozioekonomesch méi schlecht gestalltene Familljen, Kanner mat Migratiounshannergrond fair Bildungschancë kënne ginn? Wat fir eng Mechanisme fonctionnéieren do? A wat fir eng Mechanisme fonctionnéiere momentan net a si responsabel fir déi dote Resultater, déi mer bei PISA all dräi Joer, beim Bildungsbericht all dräi Joer an ëmmer an ëmmer an ëmmer erëm zanter dem Enn vun de 60er Jore geliwwert kréien?

A mir hunn eigentlech eis net d'Moyene ginn, fir der Saach op de Fong ze goen. Och dat ass eng Aufgab an eng méiglech Froestellung vum Observatoire national de la qualité scolaire an e wäert sech där doter op jidde Fall mat grousser Prioritéit missen unhuelen.

An dann, denken ech, Dir Dammen an Dir Hären, brauche mer, wa mer gäre méi eng wëssenschaftlech Diskussioun hätten - a mir kommen herno jo och nach dozou am Kontext vum Conseil national des programmes -, datt mer och d'Gesellschaft iergendzwousch mussen an d'bildungspolitesch Debatt eranhuelen an d'Gesellschaft kënne formuléiere loossen, wat Schoul a wat Bildung da muss leeschten, wat d'Zil soll sinn, wat dee jonke Mënsch, deen aus der Schoul erauskënnt, da muss kënne fäeg sinn ze maachen, datt mer do Strukture schafen, déi déi bildungspolitesch Debatt scho kënne berouegen, eng gewësse Kontinuitéit kënnen drakréien, eng sachlech Diskussioun, op d'mannst d'Basis fir eng sachlech Diskussioun kënne leeschten.

An duerfir hunn ech, Här President, d'Propos gemaach, ob een net, opbauend op deenen heite Strukturen, déi mer haut de Mëtten hei hoffentlech schafen - en Observatoire national de la qualité scolaire, den nationale Programmrot -, awer och op eise Schouldirektiounen, der nationaler representativer Elterevertriedung, déi och an den nächste Wochen hei wäert zum Vott stoen, de Vertrieder vun den Enseignanten - an ech denken, do musse mer eis d'Fro stellen, awéiwäit mer och d'Politik do mat eranhuelen, fir eng Kontinuitéit och iwwer Legislaturperiode kënnen ze garantéieren -, op esou engem, wéi ech proposéiert hunn, nationalen „Lëtzebuerger Bildungsdësch" déi ronderëm ka rassembléieren a kucken, ob een dann net aus all deem, wat mer wëssen, aus all deem, wat mer ëmmer erëm festgestallt hunn, aus all deem, wat d'Wëssenschaft zu Lëtzebuerg och schonn zanter Laangem op den Dësch geluecht huet, eng Rei vu Konklusioune kann zéien, déi eis awer géifen eenegen, a kucken, datt mer dat zesumme géifen ëmsetzen.

Dës Regierung war d'accord, fir am Kontext vun der Schoulautonomie dann och Kompetenzen un d'Schoulen ofzetrieden. De Ministère decidéiert manner, d'Schoulen decidéiere méi. Mat esou engem Prozess vun engem Lëtzebuerger Bildungsdësch géife mer nach eemol Kompetenzen oftrieden, éischter a Richtung vun der Gesellschaft, och vu gesellschaftlech relevanten Akteuren, déi mat um Dësch sollte kucken an decidéieren an diskutéieren, wat dann déi grouss Ausriichtung vun der Bildungspolitik sollt sinn.

Här President, ech wëll duerfir, fir dat doten nach eng Kéier kënnen ze verdéiwen, hei am Haus eng Demande maache fir eng Consultatiounsdebatt ronderëm eng Propos vun engem Lëtzebuerger Bildungsdësch.

(M. Claude Meisch dépose une demande de débat de consultation.)

(Brouhaha)

Ech muss allerdéngs soen, Här President, datt d'Bäiträg vun de Mëtten, virun allem dann op enger Säit vum Sall, mer do net ganz vill Hoffnung gemaach hunn. Wa mer et net fäerdegbréngen, eis bei enger Instanz, déi sech ëm Schoulqualitéit soll këmmeren an déi als Stëmm vun der Wëssenschaft, Stëmm vun der Sachlechkeet soll hëllefen, e sachlechen Debat iwwer Bildungspolitik zu Lëtzebuerg kënnen ze förderen, eis do eens ze maachen, datt mer esou eppes brauchen, a wann et dann do einfach esou ass, datt d'Majoritéit Jo seet an d'Oppositioun einfach emol dat dote schlecht fënnt, dann, fannen ech awer, si mer nach e Stéck wäit vun deem ewech, wat mer zu Lëtzebuerg brauchen, fir…

(Interruptions)

Kontinuitéit…

M. Claude Wiseler *(CSV)*.- Kommt, mir consultéieren nach eng Kéier!

M. Claude Meisch, *Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse*.- Här President, dat doten, dat si kloer Aussoen! An ech géif mer wierklech wënschen, datt jiddweree sech nach eng Kéier mat der Fro géif beschäftegen. An am Kontext vun enger Consultatiounsdebatt kënne mer dat jo hei nach eng Kéier diskutéieren.

(Brouhaha)

Ech wëll ofschléissend natierlech nach eng Kéier hei op den Här Kartheiser an den Här Wagner agoen. Deen ee werft mer Planwirtschaft vir, deen anere Privatiséierung. Ech denken, si solle sech eens ginn, wat dann do elo stëmmt.

M. Fernand Kartheiser *(ADR)*.- A wa mer eis net eens ginn?...

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Jo, Här Kartheiser, Dir hätt…

M. Fernand Kartheiser *(ADR)*.- Ech sot, wann den Här Minister wëllt, wann den Här Minister d'accord ass, géif ech em nach gär eng Fro stellen.

Jo, Här President, villmools Merci. Ech waarde just, bis den Här Minister erëm um Podium ass.

Den Här Minister huet elo gefrot, fir eng Consultatiounsdebatt iwwert d'Educatiounspolitik ze féieren. Mir sinn awer bal um Enn vun dëser Legislaturperiod ukomm. Eises Wëssens siegéiert dës Chamber bis Enn Juli. An am Oktober si Wahlen. Wa mer elo déi Consultatiounsdebatt um Enn vun der Legislaturperiod maachen, wou d'Regierung och anerer ugekënnegt huet, dann ass meng Fro un den Här Minister: Wéi eng Konklusioune wëllt en dann an a wéi engem Zäitraum aus där Consultatiounsdebatt ëmsetzen? Et géif eis interesséieren am Kader vun der Virbereedung vun där Debatt, fir e bëssen ze wëssen, wat dann d'Intentioune vun der Regierung mat där Debatt sinn.

Villmools Merci.

M. Claude Meisch, *Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse*.- Ben, ech kann dorobber ganz kloer nach eng Kéier äntwerten. Ech hu keng Consultatiounsdebatt ugefrot genereller Natur iwwert d'Educatiounspolitik. Ech hunn eng ugefrot iwwert d'Ariichtung vun engem Lëtzebuerger Bildungsdësch an ob mer et géife fäerdegbréngen, en Accord ze kréien, en Appui ze kréien, fir un deem Bildungsdësch och hei d'Chamber, déi politesch Parteien, d'Representantë vum Vollek ze associéieren. Dat ass déi Fro, déi sollt, denken ech, do diskutéiert ginn, net méi an net manner. An ech sinn der Meenung, et ass derwäert, doriwwer ze schwätzen, haut an och ëmmer duerno.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci.

A mir si prett, fir ofzestëmmen iwwert den Ensembel vum Projet de loi 7075.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7075 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo ofgeschloss.

31-mol Jo, 28-mol Neen. Domat ass den...

(Exclamations et brouhaha général)

M. Claude Wiseler *(CSV)*.- Mir kënnen dat awer duerchaus verstoen.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Ech ginn lech just d'Wahlresultat.

Une voix.- Très juste! Très juste!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* 31 zu 28 ass eng Majoritéit an de Projet ass domat ugeholl.

Résultat définitif après redressement: le projet de loi 7075 est adopté par 32 voix pour et 28 voix contre.

Ont voté oui: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding (par M. Alex Bodry), Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. Gusty Graas), MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Ont voté non: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden (par Mme Martine Mergen), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Marc Baum et David Wagner.

D'Dispens vum zweete Vott? Hunn ech do Jo héieren?

Plusieurs voix.- Jo!

D'autres voix.- Neen!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Okay.

(Hilarité)

Ah ben, mir kënnen awer och driwwer ofstëmmen.

(Négation)

Une voix.- Neen, neen, dat ass an der Rei.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Ass dat an der Rei?

(Assentiment)

Merci.

Da géife mer zum nächsten a leschte Punkt vun eisem Ordre du jour iwwergoen, de Projet 7076 betreffend d'Schafung vum nationale Programmrot. An de Rapporteur, den Här Claude Lamberty, ass prett.

4. 7076 - Projet de loi portant sur le développement curriculaire de l'Éducation nationale et modifiant

1° la loi modifiée du 4 septembre 1990 portant réforme de l'enseignement secondaire général;

2° la loi modifiée du 7 octobre 1993 ayant pour objet 1. la création d'un Service de coordination de la recherche et de l'innovation pédagogiques et technologiques; 2. la création d'un «Centre de gestion informatique de l'éducation»; 3. l'institution d'un Conseil scientifique;

3° la loi modifiée du 6 février 2009 portant organisation de l'enseignement fondamental

Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse

M. Claude Lamberty *(DP), rapporteur.-* Här President, ech hunn et virdru bei mengem éischte Rapport schonn uklénge gelooss: Nieft dem Observatoire national de la qualité scolaire, also der Stëmm vun der Wëssenschaft, gëtt haut - ech wollt soen: „de Mëtteg", mä et ass schonn Owend -, nach eng zweet onofhängeg Struktur geschaaft, näämlech den nationale Programmrot.

Den nationale Programmrot gëtt d'Stëmm vun der Gesellschaft...

(Brouhaha)

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Kolleegen, wann ech gelift, de Rapporteur huet d'Wuert!

M. Claude Lamberty *(DP), rapporteur.-* Dat ass léif.

Den nationale Programmrot gëtt d'Stëmm vun der Gesellschaft a soll virun allem analyséieren, ob d'Matière, déi an de Schoulen enseignéiert gëtt, der Entwécklung vun eiser Gesellschaft a Beruffswelt och entsprécht.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir hunn an deene leschte Joren a Jorzéngten a ville Beräicher grouss Schrëtt no vir gemaach. Virun deene sozialen, ekonomeschen an technologesche Fortschrëtter an och Verännerungen däerf natierlech och d'Schoul keen A zoumaachen.

Mir brauchen e Bildungssystem, deen no vir geriicht ass, op d'Zukunft virbereet an eise Schüler dat Wësse mat op de Wee gëtt, dat se duerno dann och brauchen, fir hiren eegene Wee an der Gesellschaft ze fannen an ze maachen. Eis Schoulprogrammer mussen dëst kloert Zil iwwert déi ganz Schoulzäit erëmspigelen, an zwar vun der fréierer Spillschoul bis hin zu engem Ofschlossdiplom.

Am Ausland ginn et Länner, déi sech dofir schonn e sougenannten „cadre curriculaire" zougeluecht hunn. Dozou gehéieren zum Beispill Länner wéi Finnland oder och Neuseeland.

De Cadre curriculaire ass am Fong d'Tramsschinn, un där sech déi verschidde Schoulprogrammer an Apprentissagë sollen a mussen orientéieren. Domadder suergt ee fir eng transversal Kohärenz vun de Schoulprogrammer a vun deene Saachen a Wäerter, déi een de Schüler am Laf vun hirer Schoulcarrière wëllt vermëttelen.

Den nationale Programmrot, dee mat dësem Projet de loi also geschaaft gëtt, kritt als Missioun, dem Bildungsminister a genau deene Froen zur Säit ze stoen, hien objektiv ze beroden an him och Recommandatioune mat op de Wee kënnen ze ginn. Hie suivéiert dofir déi gesellschaftlech, technologesch, kulturell, ekologesch a politesch Evolutiounen an analyséiert, ob d'Programmer deenen neien Exigenze gerecht ginn oder ob een net awer misst déi eng oder och aner Upassung virhuelen.

Fir dëst ze maachen an dann och wierklech d'Stëmm vun der Gesellschaft kënnen ze sinn, muss natierlech eng gewëssen Ouverture no baussen do sinn. Dofir kann den nationale Programmrot Administratiounen, Organisatiounen, Associatiounen oder soss Interlocuteuren aus der Zivillgesellschaft ëm e Feedback froen. E kann natierlech och op Experte vun enger bestëmmter Matière zréckgräifen, falls dat als néideg empfonnt gëtt.

Den Text, iwwert dee mer haut ofstëmmen, gesäit och vir, dass de Programmrot Foren organiséiert, wou verschidde Vertrieder aus der Zivillgesellschaft mateneen iwwer pertinent Sujeten diskutéieren. Dëst soll den Debat férderen a virun allem d'Schoul an d'Gesellschaft méi no beieneebréngen. De Programmrot kann zudeem souwuel op seng eegen Initiativ Avisen oder Recommandatiounen ausschaffe wéi och vum Minister fir bestëmmten Theme beoptragt ginn.

Nodeems ech elo erklärt hunn, wat e mécht, bleift natierlech d'Fro: Aus wiem setzt sech de Programmrot zesummen? D'nämlecht wéi beim Observatoire virdru besteet och de Programmrot aus aacht Leit. Dës kommen aus ënnerschiddleche Beräicher, wéi zum Beispill der Ekonomie, der Kultur, dem associative Beräich. Jee, och d'Kompositioun vum Programmrot soll an engem gewëssene Mooss d'Gesellschaft erëmspigelen. Si gi fir e Mandat vun dräi Joer genannt. Dat Mandat kann natierlech verlängert ginn.

Här President, en zweete Volet vun dësem Projet de loi betrëfft déi national Programmkommissiounen. Äänlech wéi de Secondaire kritt och elo de Fondamental eng gesetzlech festgeluechte Programmkommissioun, déi aus Enseignanten a Regionaldirektere besteet an déi de Minister soll a verschiddene Beräicher beroden oder eegen Avise schreiwen.

Dat sinn, wéi gesot, Leit vum Terrain, déi sech kënnen zu verschiddene Sujeten äusseren a Propositioune maachen. Dat geet an deenen ënnerschiddlechen Domäne vum Plan d'étude iwwer didaktescht Material am Fondamental bis hin zur Formation continue.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, fir weider Präzisiounen zum nationale Programmrot oder der nationaler Programmkommissioun verweisen ech gären op mäi schréftleche Rapport, ginn heimadder den Accord vun der Demokratescher Partei a soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Merci och dem Rapporteur. An d'Wuert huet elo d'Madamm Martine Hansen.

Discussion générale

Mme Martine Hansen *(CSV).-* Merci, Här President, an och e grousse Merci un de Rapporteur, den Här Lamberty. Dir Dammen an Dir Hären, mat dësem Projet de loi ginn dräi Saache geregelt: Et gëtt e Conseil national des programmes agefouert, et gëtt eng nei Base légale geschaaft fir d'Programmkommissiounen am Secondaire an et gi Programmkommissiounen an der Grondschoul geschaaft.

Wann de Projet de loi just dësen drëtte Punkt hätt, da kéinte mir mat Freed den Accord ginn als CSV. An, wann ech der DP elo géif wëllen eng Freed maachen, da misst ech elo ophale mat schwätzen, well elo riskéieren ech jo ze politiséieren, well ech sinn net mat allem averstanen, wat bei deenen aneren zwee Punkten ass.

Une voix.- Très bien!

Mme Martine Hansen *(CSV).-* Ech fänke bei der Programmkommissioun am Secondaire un. An do hunn ech eng Fro zur Beruffsausbildung: Wou ass déi legal Basis fir d'Commissions nationales de l'enseignement général vun der Beruffsausbildung? Ech erkläre mech:

An der Beruffsausbildung ginn et zwou Commission-nationallen: Dat eent ass d'Commission nationale de formation - déi ass mam Gesetz vun der Beruffsausbildung ofgedeckt -, an et ginn d'Commissions nationales de l'enseignement général. An dësem Projet de loi gëtt awer elo just nach vum Enseignement secondaire classique a vum Enseignement secondaire général geschwat. An an deem alen Technique hu mer bei der Reform vum Secondaire am Summer, u sech bei deem neie Général, do hu mer d'Beruffsausbildung erausgeholl. Also, wou ass déi legal Basis fir dës Programmkommissioune vun der Beruffsausbildung?

Ech hat dat schonn an der Kommissioun gefrot. Ech krut keng Äntwert. Ech hoffen dann, datt ech haut eng Äntwert kréien, well dat mécht mer definitiv Suergen. Ass d'Beruffsausbildung an der Reform vläicht einfach vergiess ginn? Och scho vläicht am Summer einfach vergiess ginn?

Da kommen ech bei de Conseil national des programmes. Ech hunn de Regierungsprogramm gelies. «Un Conseil national des programmes sera instauré qui devra veiller à la cohérence des enseignements depuis l'école fondamentale jusqu'à la fin de la scolarité et qui sera chargé de vérifier la cohérence entre les programmes des différentes disciplines scolaires.»

Ben, ausser datt ech net onbedéngt averstane sinn, datt ee fir dës Aufgaben erëm en neit Gremium brauch, sou fannen ech d'Aufgaben dach sënnvoll. Fir d'Kohärenz vun de Programmer tëschent der Grondschoul an dem Secondaire, mä och tëschent den Disziplinnen ze suergen, dat wär wichteg an noutwendeg. Mä leider ass genau déi Aufgab net am Projet de loi als Missioun vum Conseil definéiert ginn. Schued!

An deen anere Punkt, deen am Regierungsprogramm steet, ass: «Il travaillera en étroite collaboration avec les commissions nationales de programmes.» Esou misst et sinn. Mä och dat ass net am Text dran. Au contraire! Mir kruten erklärt, datt keen direkte Lien vum gesellschaftleche Secteur vum Conseil national des programmes zu de Programmkommissioune soll bestoen.

An elo erënneren ech dann un dee Bildungsdësch, wou mer dann elo sollen um Enn vun der Legislaturperiod och nach consultéieren driwwer. Do soll alles un een Dësch kommen. Ben, ech wëll dem Här Minister da just soen, datt hei d'Dëscher awer nach ferm getrennt gi sinn! De Bildungsdësch, dat wäert sécher eréischt, déi Iddi wäert sécher eréischt duerno opkomm sinn.

Mir kruten awer erklärt, wéi d'Zesummenaarbecht dann elo soll lafen. De Conseil national des programmes, dee mécht dem Minister seng Propos. Falls deen d'Propos zréckbehält, da gëtt dee se un de SCRIPT; well do hu mer jo och nei Abteilunge geschaaft an do gëtt et och eng Abteilung fir den Développement curriculaire. Dee formuléiert dann doraus d'Missiounen, déi ginn dann erëm bei de Minister, an da beoptragt de Minister d'Programmkommissioun mat der Exekutioun.

Une voix.- Très bien!

Mme Martine Hansen *(CSV).-* Stéchwuert „KISS": „Keep it smart and simple." Dat schéngt op jidde Fall, ech hat dat schonn eemol hei gesot, net d'Devise ze si vum Här Minister. A wat nach zousätzlech problematesch ass, dat ass, datt d'Programmkommissioune riskéieren, an eng reng exekutiv Funktioun gedrängt ze ginn. Ech bezweifelen, datt dat motivéierend fir déi betraffe Leit ass.

Saache gi séier a gutt ëmgesat vun de Leit, wann déi Betraffen och kënne matdiskutéieren an -decidéieren, an net, wa se just eppes vun uewen erof zur Exekutioun matgedeelt kréien.

Firwat net déi Gremien, déi mer hunn, d'Programmkommissiounen, stäerken an anescht opstellen? Hei hätt zumindest missen analyséiert ginn, ob eng Reform vun de Programmkommissiounen net méi sënnvoll an effizient gewiescht wier. An ee gutt Beispill, datt d'Programmkommissiounen dat kënnen, krute mer souguer vum Ministère selwer gewisen, näämlech d'Informatik op der Sektioun B. Hei krute mer gesot, datt si et an engem Joer fäerdegbruecht hunn, dat ze maachen, wat si an zwielef Joer net gemaach hunn, an dat als Programmkommissioun, an dat ouni Conseil national des programmes! Et geet also!

Als CSV hu mer op jidde Fall keng Loscht, ëmmer erëm nei Gremien ze schafen, ouni datt kloer ass, datt iergendeppes um Terrain ukënnt. Well mer awer fannen, datt d'Programmkommissiounen an der Grondschoul wichteg sinn, wäerte mer net géint dëse Projet de loi stëmmen, mä mir wäerten eis enthalen.

Merci.

Plusieurs voix.- Aah! Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Den Här Claude Haagen huet d'Wuert.

M. Claude Haagen *(LSAP).-* Jo, Merci, Här President. Zu der Schafung vun deem neie Programmrot an och der Iwwerschaffung vun der Base légale fir d'national Kommissiounen an eben de Verbindungen, déi do geschafe ginn, ginn ech mat engem Merci un de Rapporteur fir deen ausféierleche schréftlechen a mëndleche Rapport den Accord vun der LSAP-Fraktioun. Merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Merci. A vun engem Claude zum anere Claude, dës Kéier den Här Claude Adam.

M. Claude Adam *(déi gréng).-* Merci, Här President. Et schéngt eis evident, datt et wichteg ass, fir e Cadre curriculaire fir eis Schoulen ze hunn, deen d'Strooss hält. Am Projet de loi gëtt den Term „curriculaire" oft gebraucht. Ech mengen däerfen ze soen, datt mer mam Hiweis op de Cadre curriculaire fir eis Schoule wëllen zum Ausdrock bréngen, datt mer net just Programmer a verschiddenen Disziplinne Joer fir Joer niewenteneestellen.

Et ass wichteg an et geet drëm, datt mer an der Schoul beim Enseignéieren e globale Projet hunn, wou d'Fächer aneneegräifen a sech méiglechst kontinuéierlech ubidden. Den Enseignant selwer soll sech a sengem Programmkader zurechtfannen a responsabel spieren. De Schüler soll kënnen op seng Erfahrungen opbauen an net duerch en ze vill abstrakten, linearen Opbau vum Unterrecht decouragéiert ginn.

Dat Gerüst, wat mer hei schafen, ass eigentlech näischt, wat mer ganz nei schafen. Mir ginn eis eng Struktur, mir ginn eis e gesetzleche Kader fir eppes, wat mer schonn haten. A mir mengen, datt mer mat der Schafung vun engem Conseil national des programmes, mat enger nationaler Programmkommissioun fir d'Grondschoul an enger zweeter fir de Secondaire e wichtegen a richtege Schrëtt a Richtung méi Kohärenz am Enseignement an eise verschiddene Schoule maachen.

Mir sinn och der Meenung, datt dëse Schrëtt wichteg ass, besonnesch an Zäiten, wou mer méi Autonomie fir d'Schoule froen an och de Schoule bereet sinn ze ginn, an datt et do ëmsou méi wichteg ass, datt mer eng Struktur, e Kader hunn, deen déi Schoulprogrammer och esou ausschafft, datt se d'Strooss eben halen.

An deem Sënn bréngen ech den Accord vun der grénger Fraktioun zu dësem Projet de loi.

Une voix.- Exzellent!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Merci. Den Här Kartheiser huet d'Wuert.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech wëll och ufänke mat engem häerzleche Merci un den Här Lamberty fir en exzellente Rapport.

Une voix.- Très bien!

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* Dat ass wichteg.

An ech wollt eigentlech mech den Echo maache vun deenen Iwwerleeungen, déi och schonn anerer hei gesot hunn, datt mer hei erëm eng nei Institutioun schafen, vun där alles anescht wéi sécher ass, ob mer se iwwerhaapt brauchen. Eis Konklusioun ass net nëmmen, datt mer se net brauchen, mä datt se soguer geféierlech ass! A si ass ongerecht! Si ass onge-